

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5SŽ/28/2012
Identifikačné číslo spisu:	9012010209
Dátum vydania rozhodnutia:	27.06.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:9012010209.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Baricovej a členov senátu JUDr. Milana Moravu a JUDr. Jarmily Urbancovej, v právnej veci navrhovateľky Markízy - Slovakia, s. r. o., Bratislavská č. 1/a, Bratislava, IČO: 31 444 873, zastúpenej advokátskou kanceláriou ADVOKÁT ZLÁMALOVÁ ZUZANA, s. r. o., so sídlom Trnavská č. 11, Bratislava, proti odporkyni Rade pre vysielanie a retransmisiu, so sídlom Dobrovičova č. 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. RP/074/2012 zo 06. novembra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odporkyne č. RP/074/2012 zo 06. novembra 2012 p o t
v r d z u j e .

Navrhovateľka j e p o v i n n á zaplatiť súdny poplatok na účet Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v sume 70,- eur do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Navrhovateľke náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Opravným prostriedkom napadnutým rozhodnutím č. RP/074/2012 zo 06.11.2012 odporkyňa - Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) v správnom konaní č. 342-PLO/O-4388/2012, ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g/ zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách o vysielaní a retransmisii v znení neskorších predpisov postupujúc podľa § 71 zákona o vysielaní a retransmisii rozhodla, že navrhovateľka porušila:

I. povinnosť ustanovenú v § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. tým, že dňa 15.06.2012 o cca 14:13 hod. v repríze odvysielal v rámci programovej služby TV MARKÍZA program Farma, ktorý mohol ohroziť morálny vývin maloletých,

II. povinnosť ustanovenú v § 20 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. tým, že dňa 14.06.2012 o cca 20:23 hod. v premiére a dňa 15.06.2012 o cca 14:13 hod. v repríze odvysielal v rámci programovej služby TV MARKÍZA program Farma, ktorý klasifikoval ako nevhodný pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov, a ktorý obsahoval vyjadrenia, ktoré naplnili hodnotiace kritérium „vulgárny jazyk“ a scény, ktoré

naplnili hodnotiace kritérium „slovná agresivita“ podmieňujúce jeho klasifikáciu ako nevhodného a neprístupného pre maloletých divákov do 18 rokov. V dôsledku čoho došlo jeho klasifikovaním účastníkom konania ako nevhodného pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov k nesprávnemu uplatneniu Jednotného systému označovania (ďalej len „JSO“), za čo jej uložila podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. d/ zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu- pokutu, určenú podľa § 67 ods. 5 písm. d/ zákona č. 308/2000 Z. z. vo výške 10.000,- eur, slovom desaťtisíc eur.

Ďalej vo výroku rozhodnutia uviedla, že podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z. „Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila“, a že v zmysle § 67 ods. 16 zákona č. 308/2000 Z. z. je pokuta splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia splatnosti rozhodnutia a je potrebné ju uhradiť na účet: XXXXXXXXXXX/XXXX, VS XXXXX, KS XXXX.

Citujúc záznam z inkriminovaného programu Farma odvysielaného dňa 14.06.2012 o cca 20:23 hod. do 21:55 hod. (reprízovaného dňa 15.06.2012 o cca 14:13 hod., odporkyňa odôvodnila svoje rozhodnutie vyššie uvedenými zákonnými ustanoveniami, citovaným záznamom vysielania programu, popisom skutkového stavu a písomným vyjadrením účastníka konania k predmetu správneho konania zo dňa 10.10.2012 konštatujúc, že zo záznamu vysielania programu Farma vyplýva, že v ňom odznelo cca 80 vulgarizmov a hoci boli hrubé vulgarizmy čiastočne prekryté zvukovou stopou pípnutia, takže vo vysielaní neodznal celý vulgarizmus, vo väčšine prípadov bola prvá slabika vulgárnych výrazov jasne zrozumiteľná a s prihliadnutím na kontext, v ktorom odznali, bolo možné vo väčšine prípadov daný vulgárny výraz identifikovať (príslušné výrazy odporkyňa v rozhodnutí cituje s príslušným „pípnutím“). V tomto prípade odporkyňa dospela k záveru, že zvuková úprava vulgárnych výrazov vykonaná navrhovateľkou konania nespĺnila účel, nakoľko súťažiacimi používané vulgárne výrazy sú vo väčšine prípadov identifikovateľné, z čoho je zrejmé, že všetky vulgárne prejavy nemohli byť, ako uvádza navrhovateľka „dôsledne vypípané“.

Ďalej odporkyňa dôvodila tým, že v predmetnom vydaní programu Farma boli opakovane použité okrem čiastočne zvukovo upravených vulgarizmov aj ďalšie nevhodné výrazy, ktoré odporkyňa taktiež cituje. Podľa odporkyne intenzita a týchto výrazov je vysoká najmä vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o vzájomné osočovanie zachytené v reálnych situáciách a je prejavom nenávisti a opovrhovania medzi súťažiacimi. Z toho pohľadu je teda podľa odporkyne irelevantné, či sa jednalo o expresívne, obscénne alebo vulgárne pojmy, podstatný je kontext a charakter jazykového prejavu, v ktorom sa uvedené výrazy vyskytli. Odporkyňa pokiaľ ide o tieto výrazy dospela k záveru, že slovné výmeny, v ktorých tieto výrazy odznali v kombinácii so sprievodnými gestikulačnými prejavmi súťažiacich naplnili kritérium slovná agresivita, ktoré v zmysle JSO predstavuje obsah nevhodný a neprístupný pre maloletých do 18 rokov.

Poukázala i nato, že hádky obsahujúce prejavy slovnej agresivity sa vyskytovali v priebehu celého programu Farma zo dňa 14.06.2012 a 15.06.2012. Rada z hľadiska slovnej agresivity, osočovania a prejavov nenávisti za vysoko intenzívne najmä dve scény (hádky medzi Nikolou a Gabikou a Tomášom a Monikou a medzi Janou a Gabrielou), ktoré cituje.

Odporkyňa nespochybnila, že uvedené, v predmetnom programe zaradené, nevhodné prejavy sú dôsledkom sťažených pomerov, v ktorých súťažiaci žijú, a že pod tlakom uvedených okolností skutočne dochádza k vystupňovaniu napätia, k „ponorkovej chorobe“, či frustrácií z rôznych obmedzení a pravidiel súťaže. Uviedla, že ako orgán dohľadu nad televíznym vysielaním je však povinná dbať na dodržiavanie povinností ustanovených zákonom č. 308/2000 Z. z. ku ktorým patri aj uplatňovanie a rešpektovanie pravidiel zavedených JSO.

Rada dospela k záveru, že z kvalitatívnej stránky vyššie uvedených výrazov a slovných výmen .súťažiacich farmárov, v ktorých sa vyskytla slovná agresivita a vulgárne výrazy mali tieto nevhodné obsahy v prevažnej miere intenzitu nevhodnú pre maloletých do 18 rokov. Z kvantitatívnej stránky bola podľa názoru Rady frekvencia výskytu vulgárneho vyjadrovania a slovnej agresivity aj s prihliadnutím na celkovú dĺžku programu vysoká. Prihliadla pritom i na kontext ich výskytu v predmetnom programe.

Odporkyňa preto uzavrela, že vzhľadom a intenzitu a frekvenciu výskytu nevhodných obsahov vo forme slovnej agresivity a vulgárneho vyjadrovania, ako aj spôsob spracovania predmetného programu a jeho morálne posolstvo nebolo označenie predmetného programu ako nevhodného pre maloletých do 15 rokov v súlade s § 1 ods. 1 a § 1 ods. 5 JSO.

V predmetnom programe bolo taktiež explicitne zobrazené požívanie alkoholu (domácej pálenky) a

vyskytlo sa v ňom viacero slovných zmienok o jeho požívaní, ako aj účinkujúcich pod jeho vplyvom. Podľa odporukyne spôsob spracovania daného programu prezentuje manipulovanú realitu, keďže účastníci sú prostredníctvom úloh postavení pred situácie, ktoré v reálnom každodennom živote nie sú všedné. N celkovým vyznením je podľa názoru Rady spôsobilý ohroziť morálny vývin maloletých, a preto bolo povinnosťou účastníka konania zaradiť ho do vysielania v čase medzi 22:00 hod. a 06:00 hod..

Rada preto dospela k záveru, že odvysielaním predmetného vydania programu Farma v danej podobe a jeho zaradením do vysielania o cca 20:23 hod. a o cca 14:13 hod. došlo k porušeniu § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z..

Pri určovaní sankcie a jej výšky odporkyňa prihladla na skutočnosť, že u právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť pre správny delikt), čo platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z.. Odporkyňa rozhodla o uložení sankcie podľa ustanovenia § 64 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z., ktorou je podľa kogentného zákonného ustanovenia pokuta. Prihladla na skutočnosť, že účastník sa porušenia § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. dopustil už v minulosti.

Proti tomuto rozhodnutiu podala navrhovateľka na Najvyššom súde Slovenskej republiky v zákonnej lehote opravný prostriedok [§ 250l a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)], v ktorom okrem citácie na vec sa vzťahujúcich ustanovení zákona uviedla nasledovné: „Relácia s názvom Farma je relácia typu reality show. Podstatou programov typu reality show je okrem iného zobrazovanie vzťahov medzi jednotlivými účinkujúcimi, ktorí sa pod vplyvom prostredia, vzájomného núteného spolužitia a vzájomných interakcií na vzniknuté situácie dostávajú do rozličných konfliktných situácií. Dôležité je, že sa v danom type programov jedná o účinkujúcich, ktorí sa až do doby ich „uzamknutia v stiesnenom priestore“ absolútne vzájomne nepoznali, jedná sa teda o konflikt rozličných povahových, vekových a ďalších charakterových prvkov, záujmy každého z jednotlivých účinkujúcich môžu byť rozdielne, spoločným cieľom je výhra v súťaži motivovaná finančne. Dôležité je v programe s názvom Farma prihladať aj na konkrétne prostredie, v ktorom sa show odohráva, jedná sa o drsnú realitu života na prostriedkovo jednoduchej farme, nutnosť prežiť v akomkoľvek význame, zabezpečiť si prostriedky na obživu.. Na farme zároveň dochádza k situácii, kedy vlastným zavinením farmári majú nedostatok potravín, čím prichádza k núdzi a samozrejme aj k mnohým vyostreným situáciám. Medzi jednotlivými súťažiacimi sa utvárajú skupiny na základe vzájomných sympatií, na základe vodcovstva niektorého z líderských osôb, skupiny si navzájom kladú prekážky a vytvárajú nepriaznivé situácie, ktoré môžu hraničiť až s krutosťou voči sebe. V každom prípade sa jedná o psychologickú hru a len tí psychicky najodolnejší sú schopní prežiť. To je podstata akejkoľvek reality show, kde sú ľudia vystavený psychickému aj fyzickému tlaku. Dôležité je dať do pozornosti, že každý účinkujúci je plnoletý a súťaže sa zúčastnil dobrovoľne a bez nátlaku, v ktorejkoľvek fáze svojho pobytu na Farme mal možnosť zo súťaže odísť bez akýchkoľvek sankcií zo strany producenta. Zároveň je dôležité upozorniť aj na fakt, že niektorí súťažiaci boli na Farme viac ako dva - tri mesiace, teda je nevyhnutné, že mohli pociťovať rôzne druhy fyzických aj psychických fobií. Následkom akéhokoľvek psychického a fyzického tlaku, vyčerpania, únavy býva frustrácia, táto sa v aj bežnom živote môže prejavovať prejavmi agresívnejšieho sexuálneho alebo vulgárneho správania. Vysielateľ si je vedomý týchto skutočností, preto svoje vysielanie upravoval, a to jednak strihovou úpravou a následne aj vypípaním všetkých tvrdých vulgarizmov, alebo takých pojmov a viet, ktoré by mohli byť v rozpore s ustanovením zákona alebo v rozpore s morálkou a etikou. Samozrejme konal tak v takej miere, aby charakter samotného programu zostal zachovaný.

Navrhovateľka ďalej poukázala na obsah pojmu „vulgarizmy“ a ich výskyt a pokiaľ ide o označenie programu podľa JSO, nestotožnila sa s názorom odporukyne, že program mal byť označený prísnejšie, t. j. piktogramom „18“, ktorý znamená, že program je nevhodný pre mládež vo veku do 18 rokov. Podľa navrhovateľky v predmetnej relácii nebol prezentovaný alkoholizmus, neboli odvysielané priame výzvy na pitie alkoholu, prípadne iné pozitívne zmienky v súvislosti s pitím alkoholu.

V ďalšej časti odvolania navrhovateľka poukázala na ďalšie správne konania, ktoré boli začaté v krátkom časovom rozmedzí po sebe a všetky sa týkali vysielanej relácie s názvom Farma a všetky mali byť začaté za údajné porušenie § 20 ods. 3 a 4 zákona č. 308/2000 Z. z..

Ďalej v dôvodoch odvolania navrhovateľka uvádzala, že rozhodnutie odporukyne je nepreskúmateľné,

nakoľko výroková časť rozhodnutia neobsahuje presný, jednoznačný, pravdivý a nezameniteľný popis skutku, ktorým bola naplnená skutková podstata správneho deliktu. Vo výrokovej časti absentuje popis konkrétnych slov, viet, slovných spojení, ktoré mohli ohroziť morálny vývin maloletých a zároveň naplniť vyššie uvedené hodnotiace kritériá v tom zmysle, že program mal byť označený v súlade s vyhláškou vekovou vhodnosťou + 18 rokov. Podrobnejšie je vlastné konanie, ktoré podľa odporkyne naplnilo skutkové podstaty § 20 ods. 3 a 4 zákona č. 308/2000 Z. z. popísané a špecifikované len v odôvodnení. Navrhovateľka má za to, že vymedzenie predmetu konania vo výroku rozhodnutia správneho orgánu musí byť špecifikované tak, aby nemohlo byť zamenené s iným konaním, v danom prípade s inými výrokmi. Táto miera podrobnosti je nesporná pre celé sankčné konanie z dôvodu zamedzenia dvojitého postihu pre ten istý skutok, z dôvodu vylúčenia prekážky veci už rozhodnutej, pre potreby určenia rozsahu dokazovania a v neposlednej rade pre zaistenie riadneho práva na obhajobu.

Poukázala pritom na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 2Sž/21/2010 z 18.05.2011, 6Sž/37/2011 z 22.08.2012 a ďalšie z ktorých vo všeobecnosti citovala stanoviská najvyššieho súdu k náležitostiam výroku rozhodnutí podľa § 46 a 47 ods. 2 OSP.

Ďalším dôvodom odvolania navrhovateľky bol tvrdý nezákonný postup a nezákonné získanie dôkazného prostriedku. Navrhovateľka uviedla, že začatie predmetného konania predchádzal list odporkyne z 19.06.2012 nazvaný ako „Výžiadanie záznamov vysielania“, ktorým správny orgán podľa § 5 ods. 1 písm. m/ a § 16 ods. 3 písm. l/ zákona č. 308/2000 Z. z. žiadal navrhovateľku o zaslanie programu Farma z 14.06.2012 odvysielaného o cca 20:15 hod.. Navrhovateľka bola v dôsledku hrozby uloženia finančnej sankcie povinná správnu orgánu v lehote 7 dní doručiť požadované záznamy. V predmetnej výzve však nebolo uvedené, za akým účelom a z akých dôvodov predmetné záznamy správny orgán vyžiadal, nebolo uvedené, že záznam bude slúžiť ako dôkaz v správnom konaní proti navrhovateľke. Navrhovateľka bola pod hrozbou finančnej pokuty nútená poskytnúť správnu orgánu dôkaz, ktorý bol následne použitý v jej neprospech.

S poukazom na judikatúru najvyššieho súdu, podľa ktorej je správne konanie o ukladaní sankcií posudzované ako trestné konanie, preto považovala navrhovateľka vyžiadanie záznamu a jeho použitie v správnom konaní za rozporné s čl. 6 ods. 2 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) v časti o práve na spravodlivý proces a prezumpciu nevinu. Zároveň namietala, že ako podklad pre rozhodnutie slúžil aj písomný prepis vysielania bez uvedenia kto ho uskutočnil a z akého záznamu, a preto ho nie je možné považovať za relevantný dôkaz.

K uloženej sankcii navrhovateľka opätovne uviedla desať prípadov začatého správneho konania (pod por. č. 9 je uvedená prejednávacia vec) s celkovou výškou uložených sankcií 35.000,- eur za sedem prípadov, pričom takýto spôsob trestania považuje navrhovateľka za neprimeraný a v rozpore s ustanoveniami správneho poriadku aj zákona o vysielaní a retransmisii, čo považuje za represiu. Podľa názoru navrhovateľky takéto konanie s poukazom aj na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. 6Sž/37/2011 a sp. zn. 2Tz/32/2005) vykazuje znaky „pokračujúceho deliktu“.

Z vyššie uvedených dôvodov žiadala navrhovateľka rozhodnutie odporkyne zrušiť a vec vrátiť odporkyne na ďalšie konanie.

Na nariadenom ústnom pojednávaní navrhovateľka uviedla, že sa v plnej miere pridrižiava svojim prednesom a písomným vyjadrením a dodala, že nie je zrejmé, či jej bola uložená úhrnná sankcia, alebo len sankcia za porušenie bodu 2, pričom v danom prípade môže ísť o pokračovací správny delikt, lebo mali sériu týchto vysielaní, za ktoré ich Rada trestala rôznym spôsobom. Taktiež namietala výšku sankcie, nakoľko nie je zrejmé prečo je zrazu dvojnásobná ako v iných prípadoch. Uviedla, že v prípade úspechu si bude uplatňovať náhradu trov konania.

Odporkyňa vo svojom písomnom vyjadrení na odvolanie navrhovateľa uviedla, že má za to, že ako príslušný správny orgán v dostatočnej miere zistila skutkový stav veci, na ktorý správne aplikovala relevantné ustanovenia zákona. Ďalej mala za to, že jej rozhodnutie má všetky náležitosti ustanovené v § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní [správny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“)], nevykazuje formálne ani logické nedostatky, je riadne odôvodnené a vychádza zo skutkového stavu zisteného v zmysle ustanovení správneho poriadku, a že navrhovateľ nebol na svojich právach ukrátený rozhodnutím, ani postupom správneho orgánu, a že napadnuté rozhodnutie a postup je

v súlade so zákonom. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s § 250q ods. 2 OSP napadnuté rozhodnutie odporkyne č. RP/074/2012 zo dňa 06.11.2012, ako právne správne potvrdil.

Na ústnom pojednávaní odporkyňa vyjadrila k námietkam navrhovateľa tak, že poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. 4SŽ/23/2012 a sp. zn. 2SŽ/24/2012, v ktorých tento potvrdil rozhodnutie odporkyne v obdobných veciach. Pokiaľ ide o uloženie sankcie z rozhodnutia vyplýva, že správny delikt bol spáchaný v súbehu, a že bola použitá absorpčná zásada. Výšku pokuty označila za primeranú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na konanie vo veci (§ 246 ods. 2 písm. a/ OSP a § 64 ods. 5 a 6 zákona č. 308/2000 Z. z.) preskúmal vec z dôvodov a rozsahu opravného prostriedku (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) v zmysle ustanovení tretej hlavy piatej časti OSP, opravný prostriedok prejednal na ústnom pojednávaní (§ 250q ods. 1 OSP) dňa 27.06.2013 a oboznámiac sa s vyjadreniami účastníkov a s obsahom administratívneho spisu č. 342-PLO/O-4388/2012 dospel k záveru, že opravnému prostriedku navrhovateľky nemožno priznať úspech.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 OSP).

V prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, postupuje súd podľa tretej hlavy piatej časti OSP (§ 250l ods. 1 OSP).

Podľa § 250l ods. 2 OSP pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 250i ods. 2 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP, ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1), alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúmaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súdom môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom, alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

Citované ustanovenie § 250i ods. 2 OSP je faktickou transpozíciou požiadavky tzv. „plnej jurisdikcie“, ako atribútu práva na spravodlivý proces. Súdom pri svojom rozhodovaní nesmie byť obmedzený v skutkových otázkach len tým, čo tu zistil správny orgán, a to ani čo do rozsahu vykonaných dôkazov, ani ich obsahu a hodnotenia zo známych hľadísk závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Súdom teda celkom samostatne a nezávisle hodnotí správnosť a úplnosť skutkových zistení urobených správnym orgánom, a ak pritom zistí skutkové či (procesné) právne deficity, môže reagovať jednak tým, že uloží správnomu orgánu ich odstránenie, nahradenie alebo doplnenie, alebo tak urobí sám.

Predmetom preskúmaného konania v danej veci je a postup v správnom konaní č. 342-PL 010-4388/2012 a rozhodnutie odporkyne č. RP/074/2012 z 06.11.2012, ktorým bola navrhovateľke uložená sankcia podľa § 64 ods. 1 písm. d/ a § 67 ods. 5 písm. d/ zákona č. 308/2000 Z. z. za porušenie povinnosti podľa § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. a § 20 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z..

Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. programy alebo iné zložky programovej služby, ktoré by mohli ohroziť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých alebo narušiť ich duševné zdravie a emocionálny stav, sa nesmú vysielat' v čase od 06:00 hod. do 22:00 hod..

Podľa § 20 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z., na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu (ďalej len „jednotný systém označovania“).

Podľa § 1 ods. 6 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 589/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o JSO audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania (ďalej len „vyhláška č. 589/2007 Z. z.“), obsah každého audiovizuálneho diela, multimediálneho diela, programu poskytovaného prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, programu alebo inej zložky televíznej programovej služby sa klasifikuje samostatne; to neplatí pre zložku televíznej programovej služby, ktorá je určená na získanie a udržanie pozornosti verejnosti na vlastné vysielanie a programy (ďalej len „upútavka“). Obsah každej časti seriálu, série alebo cyklu sa klasifikuje osobitne.

Podľa § 6 ods. 5 vyhlášky č. 589/2007 Z. z., programy alebo iné zložky televíznej programovej služby klasifikované ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 7 rokov, do 12 rokov, do 15 rokov alebo nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby klasifikované ako vhodné pre vekovú skupinu maloletých do 7 rokov, od 7 rokov, do 12 rokov, od 12 rokov alebo od 15 rokov sa označujú grafickým symbolom jednotného systému označovania po celý čas vysielania týchto programov alebo iných zložiek televíznej programovej služby v pravom alebo ľavom hornom rohu televíznej obrazovky. Upútavka k programu sa označí totožným grafickým symbolom ako samotný program.

Podľa § 64 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/, e/ zákona č. 308/2000 Z. z., za porušenie povinnosti uloženej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi 7) rada ukladá tieto sankcie:

- a) upozornenie na porušenie zákona,
- b) odvysielanie oznamu o porušení zákona,
- c) pozastavenie vysielania programu alebo jeho časti,
- d) pokutu,
- e) odňatie licencie za závažné porušenie povinnosti.

Podľa § 67 ods. 5 písm. d/ zákona č. 308/2000 Z. z. rada uloží pokutu vysielateľovi televíznej programovej služby okrem vysielateľa prostredníctvom internetu od 3.319,- eur do 165.969,- eur a vysielateľovi rozhlasovej programovej služby od 497,- eur do 49.790,- eur, ak vysiela programy a iné zložky programovej služby, ktoré by mohli ohroziť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých alebo narušiť ich duševné zdravie alebo emocionálny stav v čase od 06:00 hod. do 22:00 hod. (§ 20 ods. 3).

Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, preto v zmysle námietok navrhovateľa bolo posúdiť, či postup odporkyne v správnom konaní bol v súlade so zákonom, či navrhovateľ odvysielaním uvedeného programu mohol ohroziť morálny vývin maloletých, a či nesprávnym uplatnením JSO porušil zákonné ustanovenia špecifikované odporkyňou v rozhodnutí a či bola v súlade so zákonom uložená sankcia.

Najvyšší súd sa v prvom rade zaoberal procesnými dôvodmi opravného prostriedku navrhovateľky.

Podľa § 4 ods. 1 až 4 zákona č. 308/2000 Z. z. poslaním rady je presadzovať záujmy verejnosti pri uplatňovaní práva na informácie, slobody prejavu a práva na prístup ku kultúrnym hodnotám a vzdelaniu a vykonávať štátnu reguláciu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie.

Rada dbá o uchovávanie plurality informácií v spravodajských reláciách vysielateľov, ktorí vysielajú na základe zákona alebo na základe licencie podľa tohto zákona. Dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie, retransmisiu a poskytovanie audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie v rozsahu vymedzenom týmto zákonom.

Podľa § 5 ods. 1 písm. g/ a h/ zákona č. 308/2000 Z. z., do pôsobnosti rady v oblasti výkonu štátnej správy patrí dohliadať na dodržiavanie povinností podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov, 7), ukladať sankcie vysielateľom, prevádzkovateľom retransmisie a poskytovateľom audiovizuálnej mediálnej

služby na požiadanie, ako aj tým, ktorí vysielajú alebo prevádzkujú retransmisiu bez oprávnenia, V oblasti výkonu štátnej správy zákon č. 308/2000 Z. z. v ustanovení § 5 ods. 1 písm. m/ v prípade potreby oprávňuje Radu vyžiadať si od vysielateľov záznamy vysielania.

Vysielateľom v ustanovení § 16 ods. 3 písm. l/ zákona č. 308/2000 Z. z. ukladá korešpondujúcu povinnosť uchovávať súvislé záznamy vysielania počas 45 dní odo dňa ich vysielania v zodpovedajúcej kvalite a na vyžiadanie Rady poskytnúť záznam vysielania na zvyčajnom technickom nosiči, ktorého druh určí Rada v licencií po dohode s vysielateľom.

Pokiaľ ide o samotnú žiadosť o poskytnutie záznamu najvyšší súd k argumentácii navrhovateľky uvádza, že Rada neporušila žiadne ustanovenie zákona vyžiadanim si záznamu vysielania a vysielateľ poskytnutím záznamu plnil na základe požiadavky Rady svoju zákonom uloženú povinnosť vysielateľa. Prevádzkovanie vysielania je licencovanou činnosťou, na ktorú sú kladené osobitné požiadavky a predloženie záznamu z vysielania na požiadanie Rady je súčasťou licencie na vysielanie a má evidenčný a archivačný charakter. Záznam vysielania, ktorý si odporkyňa v súlade so zákonom vyžiadala, presne a úplne zachytáva skutkový stav a obsah vysielania. V čase vyžiadania si záznamu ešte neprebiehala správne konanie voči vysielateľovi. Vyžiadanie si záznamu vysielania ako jednej z foriem výkonu dohľadu nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich vysielanie a jeho predloženie nie je predložením dôkazu proti sebe, ako sa mylne domnieva navrhovateľka, ale poskytnutím informácií o svojej činnosti, s ktorým počíta všeobecne záväzný právny predpis.

Takto získaný záznam, ktorý sa v správnom konaní môže stať podkladom pre rozhodnutie, nie je možné považovať za nezákonný, resp. neprípustný, ako to v podanom odvolaní navodzuje navrhovateľka. Samotnú existenciu tejto povinnosti nemožno preto vnímať ako rozpornú s čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“), navyše, ide o predloženie pasívneho záznamu právnickou osobou, ktoré nevykazuje znaky podávania svedectva vo svoj neprospech. Najvyšší súd poukazuje v tejto súvislosti na svoju judikatúru, ktorá sa charakterom záznamu vysielania už viackrát zaoberala.

Najvyšší súd k vyššie uvedenému dáva do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 564/2012-11 z 13.11.2012, ktorým bola odmietnutá sťažnosť navrhovateľa proti rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. 2SŽ/21/2011 a sp. zn. 2SŽ/17/2011 zo 04.07.2012 a sp. zn. 5SŽ/37/2011 z 28.06.2012, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky jednoznačne uviedol, že „pre posudzovaný prípad je rozhodujúce, že Rada má zákonom priznané oprávnenie požadovať od vysielateľa záznam vysielania [§ 16 ods. 3 písm. l/ zákona o vysielaní a retransmisii], a dokonca v prípade nevyhovenia tejto požiadavke je oprávnená vysielateľa sankcionovať pokutou [§ 67 ods. 2 písm. a/ zákona o vysielaní a retransmisii]. Takto zákonom výslovne formulovaná sankčná právomoc však sama osebe nezabezpečuje dosiahnutie účelu, pre ktorý Rada záznam vysielania požaduje, a to je dohľad nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich vysielanie (§ 4 ods. 2 druhá veta zákona o vysielaní a retransmisii). Len na základe oboznámenia sa s obsahom odvysielaného programu totiž môže Rada posúdiť rešpektovanie všeobecne záväzných právnych predpisov regulujúcich vysielanie. Ústavný súd sa preto stotožňuje s právnym záverom najvyššieho súdu, ktorý na podklade rekapitulovaných procesne významných skutkových okolností (výzva na dodanie záznamu vysielania, úmyselné nevyhovenie výzve) pripustil uplatnenie teórie implicitných právomocí Rady v posudzovanom prípade.“ (bližšie k tomu pozri www.concourt.sk).

V tejto súvislosti možno poukázať i na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. IV. ÚS 620/2012-9 zo 14.12.2012 (pozri bližšie www.concourt.sk) a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5SŽ/18/201 z 29.03.2012 (pozri www.nsud.sk).

Námietka navrhovateľky týkajúca sa použitia nezákonne získaného dôkazu je preto neopodstatnená a právne irelevantná.

Pokiaľ navrhovateľka namietala nedostatočnú určitosť a preskúmateľnosť výroku rozhodnutia, najvyšší súd dospel k záveru, že určitosť skutku uvedeného vo výroku a spôsob jeho formulovania závisí od

druhu porušenej povinnosti. Formulácia skutku musí umožniť tento subsumovať pod konkrétne ustanovenie zákona, aby skutok nebol zameniteľný s iným skutkom. V danom prípade je aj podľa názoru najvyššieho súdu dostatočne určité, akým programom, v akom vysielaní, v akom časovom rozpätí a z akých skutkových dôvodov je potrebné program ako celok posúdiť z hľadiska jeho možného negatívneho vplyvu na morálny vývoj maloletých. Porušenie ustanovení zákona o ochrane maloletých predmetným programom je dané obsahom a spôsobom spracovania, s prihliadnutím na kontext celého programu. Nemožno preto prisvedčiť navrhovateľke, že pre posúdenie rozporu so zákonom mala odporkyňa uviesť vo výroku jednotlivé slová, vety, slovné spojenia, ktoré mohli ohroziť morálny vývoj maloletých. Najvyšší súd považuje za vecne správne uvedenie jednotlivých nežiaducich slov, výrokov a formulácií v dôvodoch rozhodnutia, pretože práve podľa obsahu dôvodovej časti rozhodnutia možno s istotou konštatovať naplnenie znakov „vulgárneho jazyka“ a „slovnej agresivity“ aj v kontexte celého programu. Rada zdôvodnila aj kontext použitia expresívnych výrazov vo vzájomných hádkach súťažiteľov, ktoré sú výrazom vzájomnej nenávisťi a agresivity. Intenzita týchto výrazov je vysoká a v kombinácii so sprievodnými gestikulačnými prejavmi súťažiacich naplnili pojem slovnej agresivity, ktorá je v zmysle JSO dôvodom pre stanovenie nevhodnosti a neprístupnosti pre maloletých do 18 rokov. Uvedenie takýchto súvislostí vo výroku rozhodnutia by bolo práve v rozpore so zákonnou požiadavkou stručnosti a zrozumiteľnosti výroku.

Pokiaľ navrhovateľka namietala, že jej údajné protiprávne konanie malo byť posúdené ako pokračujúci správny delikt, najvyšší súd z obsahu spisu ani z okolností daného prípadu v kontexte ostatných navrhovateľkou označených správnych konaní nezistil splnenie podmienok pre posúdenie vecí ako pokračujúceho správneho deliktu. V tejto časti sa najvyšší súd stotožnil s argumentáciou odporkyne uvedenou v rozhodnutí ako aj vo vyjadrení k odvolaniu z 04.02.2012, ktoré odporkyňa oprela o citáciu relevantných rozhodnutí najvyššieho súdu v obdobných veciach a od ktorej nemá najvyšší súd dôvod sa odkloniť ani v prejednávanej veci.

K právnemu posúdeniu porušenia povinnosti podľa § 20 ods. 3, 4 zákona o vysielaní a retransmisii, za konanie v jednočinnom súbehu, ktorý spočíva v odvysielaní programu Farma 14.06.2012 o cca 20:23 hod. v premiére a 15.06.2012 o cca 14:13 hod. v repríze s označením podľa JSO do 15 rokov, najvyšší súd uvádza nasledovné:

Vychádzajúc z vyššie citovaných ustanovení § 20 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. ako aj § 1 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 579/2007 Z. z., podľa ktorého sa programy alebo iné zložky televíznej programovej služby klasifikujú ako nevhodné a neprípustné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov, ak obsahujú slovnú agresivitu, vulgárny jazyk, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, je nesporné, že program bol odvysielaný mimo časového rozpätia stanoveného zákonom.

Odporkyňa na str. 13 až 22 napadnutého rozhodnutia tiež podrobne uviedla dôvody, pre ktoré kvalifikovala odvysielaný program ako nevhodný a neprípustný pre vekovú skupinu do 18 rokov, pričom vyjadrila správnu úvahu k charakteru programu nasledovne: „Ako vyplýva zo skutkového stavu, nezanedbateľnú časť programu tvorili scény, ktorých súťažiaci konzumovali alkohol a zobrazovali ich konanie pod jeho vplyvom. Toto konanie bolo plné slovnej agresivity, nenávisťných a vulgárnych prejavov. Alkohol bol označený ako odmena za dobre vykonanú prácu ale aj ako prostriedok na spríjemnenie si dňa.“.

Všetky popísané situácie predstavujú vzorce správania, ktoré sú negatívnym príkladom pre vekovú skupinu maloletých, ktorí sú najnáchylnejšou skupinou na preberanie vonkajších vplyvov a vzorov pri formovaní vlastného individuálneho rebríčka hodnôt, zvlášť z masových médií. Médiá predstavujú jeden z najhlavnejších zdrojov informácií pre maloletých. Neraz nie je v schopnostiach maloletého pochopiť obsah niektorých scén a v tomto prípade najmä prezentáciu požívania alkoholu ako bežného prostriedku na uhasenie smädu, riešenie problémov a zahnanie nudy. Práve toto nepochopenie samotnej podstaty je spôsobilé vyvolať nebezpečenstvo, že maloletí si osvoja určitý model správania, bez toho, aby porozumeli a vnímali nevhodnosť tohto ich následného osvojeného konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na svoje predchádzajúce rozhodnutia v obdobných veciach (pozri bližšie napr. rozsudok z 12.02.2008 sp. zn. 5SŽ/68/2007) zdôrazňuje, že používanie vulgárnych výrazov a slovnej agresivity ako aj konzumácia alkoholu ako súčasť programu, je spôsobilé ohroziť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých alebo narušiť ich duševné zdravie a emocionálny stav, lebo takáto prezentácia u maloletých vyvoláva nebezpečenstvo jednak pochopenia takejto formy správania, ako niečoho normálneho a taktiež aj následného napodobňovania a že je nevyhnutné si uvedomiť, že pre maloletých sa môžu jednotliví účastníci reality show stať akýmsi vzorom, a preto musia byť chránení pred možnosťou stretu s takýmto správaním, ktoré je za hranicou akceptovateľnou spoločnosťou. Stále nemožno opomínať, že maloletí sú najnáchylnejšou skupinou na preberanie vonkajších vplyvov a vzorov pri formovaní vlastného individuálneho rebríčka hodnôt, osobitne z masových médií.

Najvyšší súd ustálil, že závery odporkyne uvedené v napadnutom rozhodnutí korešpondujú s obsahom programu, tak ako bol podrobne citovaný v prepise vysielania na str. 1 - 12 napadnutého rozhodnutia a ktorý zodpovedá odvysielanému programu tak, ako bol predložený najvyššiemu súdu v zázname z vysielania. Pokiaľ navrhovateľka v opravnom prostriedku tvrdila, že v konaní pred správnym orgánom došlo k porušeniu jej práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky, najmä garancie právneho štátu a tiež práva na súdnu a inú právnu ochranu, že jej bola odňatá možnosť konať pred správnym orgánom a správny orgán postupoval v konaní v rozpore so zákonom, tieto tvrdenia nemajú oporu v pripojenom administratívnom spise a najvyšší súd pri preskúmaní predmetného rozhodnutia takéto porušenia práv navrhovateľky nezistil.

Odporkyňa v zákonom stanovenej lehote a zákonom stanoveným spôsobom riadne začala správne konanie, pričom aj v ďalšom postupe dodržala všetky procesné ustanovenia, konala s navrhovateľkou ako s účastníkom konania, ktorý bol prítomný na ústnom pojednávaní, ako vyplýva zo zápisnice z 25.09.2012.

Pokiaľ navrhovateľka namietala nedostatočne odôvodnenú výšku pokuty, najvyšší súd považoval túto jej námietku za účelovú a neodôvodnenú, nakoľko z napadnutého rozhodnutia odporkyne vyplýva, že pri rozhodovaní o výške uloženej pokuty zohľadnila závažnosť správneho deliktu, ktorá bola pomerne vysoká, nakoľko jednak poskytovala nesprávne informácie rodičom o vhodnosti programu pre maloletých a taktiež nesprávne vzory správania pre maloletých, pričom vzala zároveň do úvahy aj tú skutočnosť, že navrhovateľka vykonala určité zvukové úpravy vulgarizmov; mieru zavinenia, keďže navrhovateľka v danom prípade zodpovedá objektívne, ale zároveň už bola v minulosti opakovane právoplatne sankcionovaná za porušenie povinnosti ustanovenej v § 20 ods. 3 a 4 zákona č. 308/2000 Z. z.; rozsah a dosah vysielania, navrhovateľka je multiregionálnym vysielateľom; trvanie a následky porušenia povinností, z rozhodnutia a jeho odôvodnenia vyplýva, že predmetný program bol odvysielaný 14.06.2012 o cca 20:23 hod. v premiére (v hlavnom vysielacom čase) a 15.06.2012 o cca 14:13 hod. v repríze, a preto mohol jeho nevhodný obsah ovplyvniť pomerne veľkú skupinu maloletých divákov, ako aj spôsob porušenia povinnosti ktorý je uvedený vo výroku rozhodnutia a taktiež sa vysporiadala s otázkou, že nedošlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a že nebola uložená osobitná sankcia samoregulačným orgánom, nakoľko samoregulačný orgán pre túto oblasť neexistuje a taktiež dôležitou skutočnosťou je tá, že uložená sankcia vo výške 10.000,- eur je vzhľadom na zákonné rozpätie umožňujúce uloženie pokuty vo výške od 3.319,- eur do 165.069,- eur stále ešte blízko dolnej hranice rozpätia.

Najvyšší súd považuje za zarážajúce, že navrhovateľka sa týchto pochybení, a to nesprávneho označovania programov, ale tým aj ohrozovania fyzického, psychického alebo morálneho vývin maloletých najmä v ňou vysielaných reality show (okrem Farmy napr. aj Big Brother) dopúšťa opakovane, resp. sústavne, napriek ukladaniu sankcií, z čoho je zrejmé, že tieto už nesplňajú ani preventívny ani výchovný účel.

Vzhľadom k tomu, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom ako aj v súlade s poslaním odporkyne definovaným v § 4 zákona č. 308/2000 Z. z., bolo bez formálnych a logických

nedostatkov, riadne odôvodnené a vychádzalo z dostatočne zisteného skutkového stavu, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil.

O uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol najvyšší súd podľa § 2 ods. 4 veta druhá a § 5 ods. 1 písm. e/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení v znení účinnom od 01.10.2012 a položky č. 10 písm. c/ Sadzobníka súdnych poplatkov ako prílohy k tomuto zákonu.

O náhrade trov konania najvyšší súd rozhodol podľa ustanovenie § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP, tak že navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal keďže v konaní nemala úspech.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.